

Seinäjoen rakenteelliseen sopeutus- ja tasapainotus ohjelmaan sekä koulu- ja lukioverkko esitykseen huomioitavia asioita

Seinäjoen pitää valmistella huolella ja hyvin perustellen Seinäjoen rakenteellisen sopeutus- ja tasapainotusohjelmaan liittyvät selvitykset ja ratkaisuehdotukset. Päätösten pitää perustua monenlaiseen tietoon ja sitä pitää arvioida monelta eri kantilta. Haluamme nähdä ja kuulla konkreettisia laskelmia saavutettavista säästöistä ja vertailua erilaisten vaihtoehtojen kesken, jottei esitysten lopputulos perustu vääriin tai liian yksipuolisiin lyhyen aikavälin taloudellisiin tarkasteluihin tai olettamuksiin koko Seinäjoen alueen kaikki toiminnot huomioiden. Kyseessä pitää olla hyvä ratkaisu pitkällä aikavälillä ja kokonaisvaltaisesti koko Seinäjoki huomioiden, eikä vain yksi Seinäjoen osa-alue tarkastellen. Vertailua koulujen säilyttämisen ja lakkauttamisen aiheuttamiin todellisiin kuluihin pitää tehdä. Vaadimme Seinäjoen veronmaksajina, että kerrotte meille vaikuttamistilaisuuksissa alueilla maaliskuussa 2026 kattavasti laskelmat sekä vastaukset esittämiimme kysymyksiin. Vaadimme, että lapsiystävällinen kunta työhön perustuen tulee arvioida lapsivaikutukset kokonaisvaltaisesti.

Vaikuttamistilaisuuksien palautteiden käsittely maaliskuussa 2026 pitää tehdä huolella ja palautteet pitää ottaa aidosti vastaan ja niiden perusteella täytyy olla mahdollista täydentää ja korjata koulu- ja lukioverkko-suunnitelmia. Kyseessä on ilmeisesti ensimmäinen ja ainut Seinäjoen järjestämä tilaisuus, jossa Seinäjoen asukkailla on tilaisuus vaikuttaa asiaan. Aikataulu vaikuttaa kireältä, koska valtuusto tekee päätökset jo syyskuussa 2026, eli hyvin pian palautteiden käsittelyn jälkeen. Välissä on työntekijöiden kesälomat, joten syyskuu 2026 tulee nopeasti. Toivomme että otatte rehellisesti ja suoraselkäisesti aikalisän, jos tilanne sitä vaatii. Kiireellä tehdyistä ja huonosti lasketuista päätöksistä voi aiheutua erittäin suurta haittaa Seinäjoen toiminnoille, taloudelle, lapsille ja kaikille meille Seinäjoen veronmaksajille vuosikymmenien päähän.

Ylistaron lukio

Seinäjoen ja Nurmon lukiot ovat täynnä. Minne Ylistaron lukiolaiset mahtuvat, jos Ylistaron lukio lakkautettaisiin? Nostaisiko Ylistaron lukion mahdollinen lakkautus Seinäjoen ja Nurmon lukioiden sisäänpääsykeskiarvoa, jos Ylistaron lukiolaiset joutuisivat siirtymään kyseisiin lukioihin sekä uudet tulevat ylistarolaiset lukiolaiset hakemaan kyseisiin lukioihin? Oletteko valmiita nostamaan Seinäjoen lukioiden sisäänpääsykeskiarvoa ja siten vähentämään lukiolaisten määrää? Lukiolaisten määrän vähentäminen laskee alueen jo ennestään matalaa koulutustasoa, oletteko valmiita laskemaan koulutustasoa?

Seinäjoen lukion tilojen riittämättömyys ongelman voi ratkaista hyödyntämällä Ylistaron lukiota. Olemme kuulleet, etteivät kaikki hakijat pääse Seinäjoen lukioon sisään. Yksinkertaisin ja nopea ratkaisu on mainostaa Seinäjoen lukioon pääsemättömille opiskelijoille Ylistaron lukiota. Eli suunnan ei tarvitse olla aina Ylistarosta Seinäjoen suuntaan vaan se toimii myös Seinäjoelta Ylistaron suuntaan.

Jos lakkautus tapahtuisi ja Aseman koulun, Topparlan koulun sekä Kirja-Matin 5-6 -luokkalaiset sijoittuisivat Ylistaron lukiosta vapautuviin tiloihin, mahtuvatko 5-6 -luokkalaiset Ylistaron lukiolta vapautuviin tiloihin? Olemme kuulleet, ettei Ylistaron lukiolla ole käytännössä omia tiloja, koska kyse on vain kolmesta huoneesta. Entä riittääkö muut tilat, kuten ruokasali, käsityö ja wc:t kaikille 5-9 -luokkalaisille? Jos tila ei riitä, onko laajennus mahdollinen ja paljonko laajennus maksaa?

Sovelтуuko Ylistaron lukion ja yläkoulun piha-alue 5-6 -luokkalaisille, ilman että siihen investoidaan? Puuttuuko sieltä esimerkiksi leikkivälineitä sekä mitä tehdään joen varrelle, pitääkö sitä rajata aidoilla? Mikä näiden kustannus on?

Meillä on yhteiskunnassa yhä enenevässä määrin lapsia, jotka ovat vailla vahvaa vanhemmuutta tai edes riittävän hyvää vanhemmuutta. Lasten ja perheiden pahoinvointia on meillä paljon jo nyt ja kun yläkoululaisten mukaan laitetaan yhä pienempiä (5-6 -luokkalaisia eli 11-12 -vuotiaita), lisää se lapsien riskiä ajautua väärin valintoihin, mm. erilaisiin päihdekokeiluihin. Jolloin kustannukset nousevat ja erityisluokkia, koulunkäynninohjaajia, sijaishuoltoa ja vahvaa lastensuojelun tukea tarvitaan aina vain lisää. Nämä lyhyen sekä pitkän aikavälin lisäkustannukset pitää huomioida laskelmissa.

Lapsien pitäisi saada olla lapsia mahdollisimman pitkään, leikkiä alakouluiässä koulun turallisessa pihassa vailla painetta siitä, että olenko minä näiden isojen oppilaiden silmissä hyväksytty. Turvallinen ympäristö tukee lapsia itsesääätelytaitojen kehittämisessä, sääntöjen noudattamisessa ja vahvistaa sosiaalisissa tilanteissa pärjäämistä. Annetaanhan siis lasten kehittyä ja kasvaa siellä missä on siihen suotuisat olosuhteet. Lasten ja perheiden hyvinvointi lisää säästöä kaikkien osa-alueiden kustannuksiin.

Ylistaron lukiossa on samoja opettajia kuin Ylistaron yläkoulussa. Eli lukio ja yläkoulu nivoutuvat opettajiltaan yhteen, joka tarkoittaa sitä, että lukio ja yläkoulu hyötyvät toisistaan ja opettajien kustannus ei ole lukiolle niin suurta kuin lukiossa, jossa toimii pelkästään vain lukion opettajia. Kuinka monta ns. "lukion" opettajaa on mahdollista siirtää toisiin lukioihin, jos mahdollinen lakkautus toteutuu? Paljonko Ylistaron lukion mahdollinen lakkautus vähentäisi opettajien määrää? Tai paljonko se lisäisi yläkoulun opettajien määrää, jos lukion opettajia poistuisi?

Jos alakouluissa on eri opettajia kuin yläkouluissa, kuinka monta alakoulun opettajaa siirtyisi Ylistaron lukion tiloihin opettamaan 5- ja 6 -luokkalaisia? Kuinka monta koulunkäynninohjaajaa siirtyisi Ylistaron lukion tiloihin? Tarvitaanko tämän jälkeen enemmän alakoulun opettajia, kuin niitä on tällä hetkellä laskien Kirja-Matin koulu, Aseman koulu ja Topparlan koulu? Entä koulunkäynninohjaajat, erityisopettajat ja muut? Eli onko tästä säästöjä vai lisää kustannuksia?

Ylistarosta on huonot julkisen liikenteen yhteydet Seinäjoen keskustaan. Ylistaron keskustasta Seinäjoen keskustaan on matkaa noin 26 kilometriä. Jos Ylistaron lukio lakkautettaisiin, tarkoittaisi se Ylistaron alueelta lukioon hakeutuville pitkiä koulumatkoja ja kohtuutonta rasitusta heidän vanhemmilleen, koska vastuu lukiolaisten pääsemisestä Seinäjoen kantakaupungin alueelle on lopulta heidän vanhemmillaan, kun julkisella liikenteellä ei pääse. Vaatii paljon asioiden järjestelyjä, jotta lukiolaiset saadaan koululle ennen sen alkamista ja kotiin päivän päätteeksi. Pitkät matkat myös eriarvoistavat Seinäjoen asukkaita, jos Ylistaron lukio lakkautetaan, aiheutetaan sillä tietoisesti pitkät lukiomatkat ylistarolaisille.

Isokyrö kampanjoi voimakkaasti lähikuntiin tarjoamalla ilmaista linja-autokyyditystä lukioonsa. Tämän vuoksi Isonkyrön lukio on edullinen valinta jo nykyään, koska Ylistaron lukion kyyditysooppilaat maksavat kyydityksistä, mutta Isokyröön pääsee ilmaiseksi. Jos Ylistaron lukio lakkautetaan, tulee ylistarolaisille lukioon menijöille olemaan suuri houkutus mennä Isokyrön lukioon. Jos lukiota ei käydä oman kunnan sisällä, tarkoittaa se sitä, että ylioppilasta saatavat rahat menevät toisiin kuntiin, eikä Seinäjoelle. Tämä pitää huomioida Ylistaron lukion lakkautusvaihtoehdossa miinusmerkkisenä laskelmana.

Ylistaron lukio on yksi Ylistaron alueen tärkeistä jäljellä olevista palveluista. Koulujen lakkauttaminen vähentää tutkitusti kunnan elinvoimaa, eikä senkään vuoksi ole toimiva lääke talouden tasapainottamiseksi. Jos lukio lakkautettaisiin, vaikuttaisi se alentavasti alueen vetovoimaan. Kun vetovoima laskee, tarkoittaa se poismuuttavia asukkaita, jolloin Seinäjoki menettää veronmaksajia, kun muutto tapahtuu muihin kuntiin. Haluatteko vähentää lyhyellä sekä pitkällä aikavälillä Seinäjoen verotuloja, asukasmäärää ja näivettää Ylistaron aluetta?

Kirja-Matin koulu

Mikä on Kirja-Matin koulun mitoitus? Mahtuvatko kaikki Aseman-, Topparlan ja Kirja-Matin 1-4 -luokkalaiset Kirja-Matin kouluun? Riittääkö ruokasalin, käsityöluokan ja wc tilat kaikille 1-4 -luokkalaisille? Olemme kuulleet, että jo nyt Kirja-Matin koulussa ruokailu on järjestetty ahtauden vuoksi pitkälle aikavälille, koska siellä käy myös koulun pihapiirin parakissa olevat esikoululaiset sekä viisivuotiaat syömässä. Kuvaamataidon luokkaa on käytetty 6-luokkalaisille tilanahtauden vuoksi. Mikä on Kirja-Matti koulun nykykunto, vaatiiko koulu jo nykyisellään remontin? Kouluun on tehty kuntokartoitus lokakuussa 2025 ja sen tulokset eivät ole vielä tulleet. Paljonko mahdollinen väistötiloihin siirtyminen pois remontin tieltä maksaa? Paljonko koulun laajennus maksaa? Onko koulua ylipäänsä mahdollista laajentaa riittävästi?

Kuinka monta opettajaa tarvitaan lisää Kirja-Matin kouluun, jos muiden koulujen lakkautukset toteutuvat? Kuinka suureksi Kirja-Matin luokkakoot tulevat, jos kouluun sijoitetaan 1-4 -luokkalaiset Aseman koulusta, Topparlan koulusta ja Kirja-Matista? Liian suuret ryhmäkoot tarkoittavat opettajalta vähemmän aikaa huomioida oppilaita yksilöllisesti, jolloin oppimistulokset mahdollisesti laskevat. Kirja-Matin 3-luokka on jo nyt koon puolesta hankalassa tilanteessa, koska luokassa on 32 oppilasta ja siellä on myös erityislapsia mukana. Heikentävätkö suuret luokkakoot oppimistuloksia ja lisäävätkö ne luokkien rauhattomuutta? Tämä riski pitää huomioida. Ja nämä kaikki asiat pitää huomioida myös lapsivaikutuksien arvioinnissa.

Siirtyisikö Kirja-Matista erityisluokka Ylistaron lukion tiloihin? Vai pitäisikö muodostaa uusi erityisluokka? Alakoulun erityisluokan mahdollinen siirtyminen yläkoulun kanssa samoihin tiloihin on suuri riski, oppilaat voivat ajautua isomprien seassa väärille poluille.

Mikä on Kirja-Matin koulun nykyinen opettajien tai koulunkäynninohjaajien määrän tilanne? Onko opettajia tai ohjaajia riittävästi? Kirja-Matin koulussa on kyselty lasten isovanhempia apuun käsityötunnille opettamaan muun muassa kutomista, kun opettajan resurssit eivät ole riittäneet opetettavalle oppilasmäärälle. Tietojemme mukaan oppilaiden omia isovanhempia ei ollut saatavilla, mutta muutama muu käsityötä harrastava eläkeläinen on löytynyt koululle avuksi. Olemme kuulleet myös, että Kirja-Matissa ei riitä aika vanhempainvartteihin eikä joulujuhlien järjestämiseen. Lapsia on kuljetettu linja-autolla uimaan ylipaikoilla, eli osa on istuneet sylissä ja osa jopa seisseet. Onko Seinäjoen kantakaupungin alueella vastaavaa ilmiötä, että sinne otetaan avuksi vapaaehtoisia eläkeläisiä tai ettei olemassa olevan henkilökunnan aika riitä?

Aseman koulu

Aseman koulu on remontoitu 2020-luvulla. Tilat ovat hyvät koulukäyttöön. Seinäjoen toiminta on lyhytjänteistä, jos vastikään korjattu koulu lopetetaan ja tehty investointi todetaan turhaksi. Onko remontointiin käytetty valtion avustusta? Jos rakennuksen käyttötarkoitus muuttuu, pitääkö mahdollisesti saatu valtion avustus palauttaa? Aseman koulu on alun perin rakennettu pieneksi, eli 100 oppilaan vaatimus tuntuu kohtuuttomalta, kun koulut ovat fyysisesti eri kokoisia.

Aseman koululta puuttuu iltapäivätoiminta. Koulun ilmoittautumisen yhteydessä ei ole voinut valita iltapäivätoimintaa. Iltapäivätoiminnan puute on johtanut siihen, että osa Aseman kouluun sijoittuvista oppilaista on hakeutunut Kirja-Matin kouluun, jossa on iltapäivätoimintaa. Tämä on vääristänyt Aseman koulun oppilaskokoa pienemmäksi mitä se olisi iltapäivätoiminnan kanssa.

Aseman koulun oppilaaksiottoaluetta ei ole kyselyistä huolimatta suurennettu ja vastaavasti ylitäyden Kirja-Matin koulun oppilaaksiottoaluetta pienennetty. Tällä olisi saatu oppilaita vähennettyä Kirja-Matin koulusta eli lisää tilaa Kirja-Matin kouluun ja Aseman koululle lisää oppilaita. Oppilaaksiottoalueita pitää voida muokata tilanteen niin vaatiessa, alueet eivät voi olla kiveen hakattuja. Nyt tuntuu siltä, että Aseman koulun oppilaaksiottoaluetta on tarkoituksella pidetty nykyisen kokoisena, jolla on saatu pidettyä Aseman koulun oppilasmäärä pienenä, jolla voidaan tarvittaessa perustella Aseman koulun sulkeminen. Miksi Aseman koulun oppilaaksiottoaluetta ei ole laajennettu?

Aseman koulun sijainti on hyvä. Koulun vieressä on pururata, jossa voi suunnistaa, hiihtää, kävellä, marjastaa ja hakea käsityötunneille esim. oksia tai erilaisten puiden lehtiä askarteluun. Tämä tarkoittaa sitä, ettei oppilaita tarvitse kuljettaa kyseisiin paikkoihin ja se säästää rahaa sekä oppilaiden ja opettajien aikaa. Tämä tarkoittaa myös oppilaiden kannalta hyvää, viihtyisää ja monipuolista oppimisympäristöä. Kirja-Matin ja Ylistaron lukion vieressä ei ole pururataa, joten sieltä lähdetään hiihtämään muualle, esim. Kärkimäkeen linja-autolla. Ja se tuo pitkälle aikavälille kustannuksia.

Aseman koulu (Könnintie 125, 61410 Ylistaro as.) sijaitsee Kirja-Matin (Kirkkokuja 20, 61400 Ylistaro) koulusta noin viiden kilometrin päässä. Aseman koululta Ylistaron lukioon (Kaukolanraitti 50, 61400 Ylistaro) on matkaa vähän alle viisi kilometriä. Jos Aseman koulu lakkautetaan, kasvaa oppilaiden koulumatkan pituus useamman kilometrin verran ja monet siirtyvät kuljetusoppilaiksi, kun kilometrirajat ylittyvät. Kun matka kuljetaan kyydillä, on se pois lasten hyötyliikunnasta. Tämä tulee huomioida lapsivaikutusten arvioinnissa.

Aseman koulun, eli tämän lähipalvelun yhteyteen nivoutuu aktiiviset yhdistykset, Seinäjoen Aseman koulun vanhempainyhdistys Veturit ry sekä Asemanseudun Kehittämisyhdistys ry (AsKy) sekä oman kylän toiminnallinen yhteisö. Veturit on toiminut vuodesta 2007 lähtien ja Asemanseudun Kehittämisyhdistys ry vuodesta 2003 lähtien. Asemanseudun Kehittämisyhdistys yhdessä kylän asukkaiden kanssa on tehnyt valtavan suuria kehittämistoimenpiteitä ja ylläpitänyt samalla kylän yhteisöllisyyttä. He ovat tehneet suuren määrän ilmaista työtä alueen, Aseman koulun sekä Seinäjoen kaupungin hyväksi. Aseman koulun viereen on rakennettu pururata ja kota, monitoimihalli, joka toimii Aseman koulun sekä kyläläisten liikuntahallina, kylätalo, joka toimii musiikkiluokkana sekä kylän yhteisenä kokoontumispaikkana. Yhdistys on hankkinut kattavasti erilaisia musiikkivälineitä koululaisten sekä kyläläisten käytettäväksi kylätalolle. Tämä on tarkoittanut säästöä Seinäjoelle, kun Seinäjoen ei ole tarvinnut hankkia musiikkivälineitä Aseman kouluun. Monitoimihallissa on myös punttisali välineineen ja hallissa järjestetään myös esim. lasten syntymäpäiviä, joten se palvelee koululaisten lisäksi alueen asukkaita. Kerran viikossa halli on varattu lapsiperheille, jonne

mennään yhdessä liikkumaan ja tapaamaan muita perheitä. Tämä yhteisöllisyys kasvattaa ympäristöä, jossa lapset voivat paremmin ja haasteita kohdataan yhdessä.

Asemanseudun Kehittämisyhdistyksen viimeisimpänä suurena ponnistuksena on ollut Vittingin kaivosalueen historiallisen luontopolun rakentaminen ja sen avaaminen yleisölle. Ylistaron Vittingillä on Suomen toiseksi vanhin rautakaivos, joten alue on ainutlaatuinen nähtävyys koko Suomen mittapuulla, eli ei pelkästään Seinäjoen aluetta tarkastelemalla. Tämä ei olisi ollut mahdollista ilman Asemanseudun kehittämisyhdistystä ja Ylistaron Asemanseudun asukkaita. Seinäjoki on hyötynyt rahallisesti Asemanseudun Kehittämisyhdistyksestä sekä alueen aktiivisista asukkaista. Löytyykö samanlaista aktiivista toimintaa Seinäjoen kantakaupungin alueelta, jossa kökkötyöllä rakennettaisiin pururatoja, liikuntahalleja ja kiinnostavia matkailukohteita ilman Seinäjoen kaupungin tekemää työtä eli Seinäjoen käyttämää budjettia? Tällä tavallako Seinäjoki kiittää Ylistaron Asemanseudun aktiivista kyläyhdistystä ja kyläyhteisöä aikomalla sulkea Aseman koulun, joka nivoutuu oleellisesti kyläyhteisöön? Eli ymmärtämättä kytköstä aktiiviseen kyläyhteisöön ja yhteisölliseen kokoontumispaikkaan, Seinäjoki näkee Aseman koulun lyhyellä aikavälillä vain turhana rakenteellisena kulueränä, vaikka oikeasti laskennalliset hyödyt ovat varmasti olleet suuret pitkällä aikavälillä Seinäjoelle, kun Seinäjoen ei ole tarvinnut rakentaa pururataa, liikuntahallia, kylätaloa ja historiallista nähtävyyttä omasta budjetistaan.

Aseman koulu on myös itsessään historiallinen rakennus ja osa Ylistaron Asemanseudun historiaa. Aseman koulurakennus valmistui vuonna 1922. Se on rakennettu lähellä sijainneen tiilitehtaan valmistamista tiilistä (viite 1). Yleiskaavassa Aseman koulu on merkitty maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäväksi suojelluksi rakennukseksi tai rakennusryhmäksi. Aseman koulua on hankala realisoida, kun suojelutaso ohjaa miten rakennusta voidaan käyttää.

Oppilaskooltaan pienessä koulussa lapset tulevat kuulluiksi, he pystytään kohtaamaan ja huomioimaan omina yksilöinä, joka parantaa mahdollisesti oppimistuloksia sekä vähentää mielenterveysongelmia. Suurissa kouluissa tämä ei toteudu niin hyvin kuin pienissä kouluissa. Mielenterveysongelmat ovat nykyään lisääntyneet, onko yhtenä syynä ihmisten keskittyminen kaupunkeihin ja isoihin ja tehokkaisiin kouluihin? Koulun pieni koko tarkoittaa myös sitä, että koko koulun oppilaat voivat ikään katsomatta tehdä yhdessä asioita, esimerkiksi lähteä retkelle tai osallistua oppilaskunnan järjestämiin rasteihin. Jokaisessa oppilaassa voidaan täten nähdä hänen oma osaamisalueensa ja erilaisuutensa, ja se ehkäisee kiusaamista ja syrjäytymistä. Kun syrjäytyminen ja pahoinvointi vähenee tarkoittaa se pitkällä aikavälillä säästöjä. Aseman koulussa oppilailla on vuorollaan järjestämisvuoro, eli he osallistuvat ruokasalin järjestämiseen ja siivoukseen ruokailun jälkeen. Onko tällaista yleissivistävää toimintaa suurissa kouluissa? Koko koulun yhteinen tekeminen eri ikäluokkien kesken ei ole mahdollista suurissa kouluissa. Pienet koulut ovat täten ajatukseltaan ja oppimisympäristöltään järkeviä, terveitä ja oppilailla sekä henkilökunnalla on siellä hyvä olla. Paljonko henkilökunnan sairauspoissaolot, jotka johtuvat liiasta rasituksesta isoissa kouluissa, maksavat? Eli tuoko pienet koulut säästöjä myös pitkällä aikavälillä henkilöstökouluissa?

Topparlan koulu

Topparlan koulu on remontoitu 2010-luvulla. Tilat ovat hyvät koulukäyttöön. Seinäjoen toiminta on lyhytjänteistä, jos vastikään korjattu koulu lopetetaan ja tehty investointi todetaan turhaksi. Onko remontointiin käytetty valtion avustusta? Jos rakennuksen käyttötarkoitus muuttuu, pitääkö mahdollisesti saatu valtion avustus palauttaa?

Topparlan koulu (Kylänpääntie 200, 61450 Kylänpää) sijaitsee Kirja-Matin koulusta (Kirkkokuja 20, 61400 Ylistaro) noin neljän kilometrin päässä. Topparlan koulusta on matkaa Ylistaron lukioon (Kaukolanraitti 50, 61400 Ylistaro) noin neljä ja puoli kilometriä. Jos Topparlan koulu lakkautetaan, kasvaa oppilaiden koulumatkan pituus useamman kilometrin verran ja monet siirtyvät kuljetusoppilaiksi, kun kilometrirajat ylittyvät. Kun matka kuljetaan kyydillä, on se pois lasten hyötyliikunnasta ja siitä aiheutuu kuljetuskustannuksia, jotka toistuvat vuodesta toiseen pitkällä aikavälillä. Lasten hyötyliikunnan vähentyminen sekä koulumatkojen pidentyminen pitää huomioida lapsivaikutuksien arvioinnissa.

Ylistaron alueen kouluverkko

Alakoulu-, yläkoulu- ja lukioverkko ei ole laaja ja kattava Seinäjoen Ylistarossa eikä muualla Seinäjoen kantakaupungin ulkopuolella. Koulut ovat keskittyneet Seinäjoen kantakaupungin ympärille. Joten koko Seinäjoen alue huomioiden ei voida puhua tällä hetkellä laajasta ja kattavasta kouluverkosta. Jos Ylistarosta lakkautettaisiin lukio ja kaksi alakoulua, jäisi Ylistaroon vain kaksi alakoulua ja yksi yläkoulu, jolloin kouluverkon kattavuus kutistuisi erittäin merkittävästi Ylistaron alueella. Ylistarossa sijaitseva Halkosaaren koulu (1-6 luokat), sijaitsee noin 16 kilometrin päässä Ylistaron keskustasta ja noin 10 kilometrin päässä Seinäjoen keskustasta, eli se on lähempänä Seinäjoen keskustaa kuin Ylistaron keskustaa. Jäljelle mahdollisesti jäävät koulut eivät olisi koulupolultaan eheitä eikä pedagogisesti järkeviä, jos yläkoulun alueelle sijoittuisivat 5-6 -luokkalaiset ja Kirja-Mattiin sijoittuisivat 1-4 -luokkalaiset. Oletteko valmiita rikkomaan eheät koulupolut Ylistaron alueella? Ja siten lisäämään epätasa-arvoa Ylistaron ja Seinäjoen kantakaupungin alueen välille? Lapsivaikutusten arvioinnissa pitää huomioida tämä tuleva mahdollinen eriarvoisuus ja eheän koulupolon rikkominen.

Alakoulujen oppilaaksiottoalueet ovat pinta-alaltaan laajoja jo tällä hetkellä Ylistaron alueella, kun niitä vertaa Seinäjoen kantakaupungin oppilaaksiottoalueisiin. Jos Aseman koulu ja Topparlan koulu lopetettaisiin, tarkoittaisi se Ylistaron alueelle valtavan suurta alakoulun oppilaaksiottoaluetta, jos Halkosaaren koulun oppilaaksiottoalue säilyisi samana. Alueen kauimmaisesta reunasta Kirja-Matin kouluun matkaa olisi noin 20 kilometriä. Suuret oppilaaksiottoalueet eivät ole inhimillisiä oppilaiden koulumatkojen pituuksia ajatellen eikä niihin käytettävää aikaa ajatellen. Suuret oppilaaksiottoalueet lisäävät koulukuljetustarvetta, joka lisää kustannuksia, jotka toistuvat vuodesta toiseen. Lapsivaikutusten arvioinnissa pitää huomioida lasten kohtuuttoman pitkät koulumatkat sekä lapsien niihin käyttämä aika. Arviointiin pitää laittaa maininta myös lasten hyötyliikunnan vähenemisestä, kun pitkät koulumatkat kuljetaan koulukyydillä.

Kun peruskoulujen etäisyyksiä tarkastelee Seinäjoen kantakaupungissa, on kantakaupungin alueella kouluja hyvin lähellä toisiaan. Kantakaupungissa, uudesta torista mitattuna, viiden kilometrin säteellä sijaitsee 20 koulua. Tämä tarkoittaa sitä, että yli puolet Seinäjoen kaikista kouluista sijaitsee keskustassa. Seinäjoella kouluja on yhteensä 34, luvussa on mukana yhtenäiskoulut, Steiner-koulu sekä lukiot. Viiden kilometrin ulkopuolelle jäävät vain Nurmon yläkoulu, Nurmon lukio, Valkiavuoren koulu, Keski-Nurmon koulu, Kouran koulu, Niittyvillan koulu, Alaviitalan koulu ja Toivolanrannan yhtenäiskoulu sekä Ylistaron alueen koulut. Kouluja voidaan sulkea tällä hetkellä inhimillisillä ratkaisulla vain Seinäjoen kantakaupungin alueella. Kaupunginjohtaja **Jaakko Kiiskilä** mainitsee Pohjankyrö -lehden haastattelussa 22.10.2025 "*Kouluverkkoa on pakko kyetä sopeuttamaan. Se on laaja ja kattava, joten inhimilliset ratkaisut ovat mahdollisia.*". Ylistaron alueella inhimillisiä ratkaisuja ei ole mahdollista toteuttaa, koska koulut ovat kaukana toisistaan, Kirja-Matin koulu vaatii remonttia sekä se on tälläkin hetkellä jo täynnä.

Hyvinvointialueen uusi lastensuojeluyksikkö Ylistaroon

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen uusi lastensuojelun arviointi- ja vastaanottoyksikkö (viite 2) sekä siirtyvä yksikkö (Pajurinne) aloittaa toimintansa loppuvuodesta 2025 Ylistarossa ja kolmas yksikkö on suunnitteilla eli paikkoja on yhteensä 21. Nämä ja toteutuvat suunnitelmat lisäävät oppilaiden määrää Ylistarossa. Kaikki tiedämme, että nämä lapset eivät tule vahvimista olosuhteista ja heillä on usein myös erityistarpeita, siinä missä lisääntyvissä määrin kaikilla lapsilla. Kirja-Matti on jo täynnä ja ahdas, joten Aseman koulua sekä Topparlan koulua tarvitaan jatkossakin Ylistarossa. Vai onko ajatuksena perustaa yksikön lapsille oma koulu? Sekin on koettu ja nähty Ylistarossa sijainneen lastensuojeluyksikön Pihakoivun aikana ja lopuksi lapset kuitenkin integroitiin Kirja-Matin kouluun. Olisiko lastensuojeluyksikön tiloissa tilaa koululle? Jos ei, paljonko investointi maksaisi? Montako opettajaa tarvittaisiin näitä lapsia varten?

Ylistaron alueen vetovoimatekijät ja huoltovarmuus

Kuulimme Ylistaron Kirkonkylän Asukasyhdistyksen järjestämässä keskustelutilaisuudessa 22.5.2025 Seinäjoen kaupungin edustajilta väitteen, että Ylistarossa "rakastamme seiniä". Se osoitti väitteen esittäjiltä asian sisäistämättömyyttä ja jopa asioiden tietämättömyyttä. Ylistaron lukiossa, Aseman koulussa ja Topparlan koulussa on kyse lähipalveluista, joita Seinäjoki tarjoaa oppilaille. Kyse on myös alueen vetovoimatekijöistä ja eli alueen elinvoimasta. Jos palvelu siirretään muualle, ei se ole enää lähipalvelu ja alueen vetovoima heikkenee. Koulujen lakkauttaminen on palveluiden supistamista. Kun palveluita eli vetovoimatekijöitä on jo ennestään Ylistaron alueella vähän, tarkoittaa yksikin palvelun lopetus kriittisen merkittävää palvelutason laskua ja alueen vetovoimatekijän poistumista. Koulujen lakkautus voi olla viimeinen niitti kylälle, jonka jälkeen sinne ei halua muuttaa kukaan ja sen vuoksi se ei ole toimiva lääke talouden tasapainottamiselle. Ylistaron alueelta on jo viety palveluita pois, joten nyt koulujen mahdollisessa lopetuksessa ollaan kriittisten asioiden parissa. Ylistarossa on jo kokemusta mitä tarkoittaa, kun lähipalvelu lakkaa ja muuttuu kaukana olevaksi hankalaksi saavutettavaksi palveluksi. Seinäjoen kantakaupungissa ei ilmeisesti tätä ymmärrystä ole, eikä kokemusta ole palveluiden siirroista kauemmaksi, jolloin on helppo asiaa sisäistämättä mieltää se pelkästään "seinien rakastamiseksi".

On erittäin lyhytnäköistä kaupungin kehittämistä, jos kantakaupungin ulkopuolisia alueita ei tahdota pitää elinvoimaisina. Eli ei haluta, että nykyiset asukkaat pysyvät alueella eikä haluta, että kantakaupungin ulkopuolisille alueille muuttaa uusia Seinäjoen veronmaksajia ja mahdollisia yrittäjiä. Lopputuloksena pitäisi nähdä elinvoimainen, vetovoimainen ja yhteistyökykyinen kunta, joka linjaa itse "koulutiensä". Tällöin on mahdollista markkinoida maaseudun asumismahdollisuuksia (viite 3). Maaseudun Tulevaisuuden, Suomen Kylät ry:n ja MTK:n teettämä kyselyn vuonna 2023 mukaan noin yli miljoona aikuista, 44 prosenttia, on joko suunnitellut muuttoa maalle tai haluaisi muuttaa sinne (viite 4). Alueen elinvoimaisuuden lasku pitää huomioida pitkän aikavälin laskelmissa miinusmerkkisenä laskelmana Seinäjoen taloudelle.

Kyläkoulututkija **Sami Tantarimäki** Turun yliopiston Brahea-keskuksesta kertoo, että suomalainen koulutusjärjestelmä on aikoinaan rakentunut pienten kyläkoulujen varaan. Hän kertoo myös, että kustannusvaikutuksia seurataan harvoin ja tutkimustiedon mukaan lakkautettujen kyläkoulujen säästöt ovat olleet kolmanneksen vähemmän kuin virkamiesvalmistelussa on arvioitu. Hän näkee, että kyläkoulut voisivat olla koko kyläyhteisöä palvelevia toimintakeskuksia. On kuntia, joissa pienten koulujen yhteyteen on tuotu esimerkiksi iltapäiväkerhoja, ryhmäperhepäivähoitoa, vanhusten ruokapalvelua ja yhdistysten toimintoja (viite 5).

Ei ole hyvä asia, jos kantakaupungin ulkopuolisia alueita ei nähdä tärkeänä osana Seinäjoen huoltovarmuutta. Kantakaupungin ulkopuolella asutaan omavaraisemmin, kuin kaupungin keskustassa. Täällä viljellään maata eli ruokitaan muuta väestöä sekä viljellään omiin tarpeisiin ruokaa, jota säilötään kellareihin ja annetaan mahdollisesti tutuille ja sukulaisille. Ja vaikei viljeli mitään, niin pihoilla voi kasvaa omia omenapuita ja marjapensaita. Asukkailla on omia vesikaivoja, josta talousvesi otetaan ja heillä on omat jätevesijärjestelmät, jotka eivät ole riippuvaisia kunnan jätevesiratkaisuista. Täällä Ylistaron taajaman ulkopuolella metsästetään ja harjoitetaan metsätaloutta ja täältä löytyy kaikenlaisia yrittäjiä ja asujia. Joten erilaista osaamista löytyy enemmän verrattuna kantakaupungin asukkaisiin. Haluaako Seinäjoki kasvattaa asukkaiden keskittymistä kantakaupunkiin, jolloin huoltovarmuuden omaavia henkilöitä vähennetään ja lisätään kantakaupunkilaisia, joilla ei ole Seinäjoen huoltovarmuudelle niin paljoa annettavaa? Kerrostaloissa asuvat kantakaupunkilaiset ovat huoltovarmuuden näkökulmasta pääasiassa rasite, kun he eivät tarjoa mahdollisen kriisin iskiessä asumistilaa, ruokaa, muuta elintilaa ja vesi ja jätehuollon kannalta muita ratkaisuja. Tämäkin asia kannattaa huomioida pitkän aikavälin tarkastelussa.

Nykyään etätyöt ovat mahdollisia. Opetus on mahdollista myös etänä. Etätöitä voidaan tehdä missä päin tahansa Seinäjokea, silloin kun työ ei ole sidottu fyysisiin rakennuksiin tai fyysiseen alueeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että lähikoulujen viereen voi muuttaa perheitä ilman että heidän fyysinen työpaikkansa olisi lähellä. Täältä pitää löytyä jokin tekijä, joka saa asukkaita pysymään sekä muuttamaan tänne, koulut ovat yksi vetovoimatekijä, joka houkuttaa asukkaita alueelle. Ja kun Ylistaron alueelta on viety palveluja pois, ei täällä enää koulujen lisäksi juuri paljoa muita Seinäjoen tarjoamia palveluita enää ole.

Paljon on töitä, joita ei voi tehdä etänä, koska ne ovat paikkasidonnaisia, esimerkiksi maanviljelys, kaupat ja autokorjaamot. Ylistaron alueen yrittäjille ja työntekijöille on yhtä tärkeää, että alueen lähipalvelut säilyvät. Tällöin yrittäjät, heidän yritys sekä heidän asiakkaansa säilyvät täällä Ylistarossa ja maksavat veroja Seinäjoelle. Jos yksikin yrittäjä lopettaa, on se pois Seinäjoelta pitkän aikavälin tuloista.

Koulujen keskittäminen ja suuret koulut

Oppilaskooltaan suuret koulut tuovat rauhattomuutta ja lisäävät erityisopetuksen tarvetta. Jos Aseman koulu ja Topparlan koulu lopetettaisiin, kuinka paljon erityisopetuksen määrän tarve kasvaisi Kirja-Matissa, Ylistaron lukion tiloissa ja yläkoulussa? Ja paljonko se maksaisi? Olemme saaneet lukea lehdestä oppilaasta, jolla on tarkkaavaisuusongelma, mutta kyseinen oppilas pärjää pienessä koulussa ilman omaa avustaa. Ja tästä tulee säästöä, kun avustajaa ei tarvita (Ilkka-Pohjalainen 21.10.2025 "Pelkona koulun loppuminen" sivu 6). Neuroepätyypillisten lasten opiskelu on helpompaa pienissä kouluissa. Erityisopetuksen mahdollinen kasvu pitää huomioida laskelmissa.

Isoissa kouluissa on jopa järjestyshäiriöitä, jotka ovat vaatineet ulkopuolisen vartijan hankintaa. Paljonko tämä tuo kustannuksia? Pienissä kouluissa ei tällaiselle lisäkululle ole tarvetta.

Koulujen keskittäminen tuo ongelmia. Haluaako Seinäjoki liittyä niihin kuntiin, jotka keskittävät kouluja eivätkä näe niiden aiheuttamia ongelmia tai muita haittoja? Olemme lukeneet Seinäjoen ja Nurmon lukiodien parkkitilan puuttumisen ongelmista. Mitä enemmän oppilaita, sitä enemmän tarvitaan tilaa, jota tarvitaan sinne pääsemiseksi. Onko keskitettävien koulujen ympärillä myös riittävästi tilaa tähän tarkoitukseen? Jos on, paljonko parkkitilan laajentaminen maksaa Kirja-Matissa tai Ylistaron yläkoulun alueella?

Koulujen vuokrat, kestävä kehitys ja muita yleisiä asioita

Koulurakennuksista, jotka ovat Seinäjoen omassa omistuksessa, voisi alentaa sisäisiä vuokria. Onko sisäisten vuokrien perintä Seinäjoen kannalta nolla summa peliä, tai oikeastaan käytännössä miinus merkkistä, koska on joku, joka tekee laskutuksen parissa töitä, jolle maksetaan siitä työstä palkkaa? Alentakaa Ylistaron lukion, Aseman koulun ja Topparlan koulun vuokria ja näin saatte koulun kulut näyttämään pienemmiltä ja olette tehneet helpon ja nopean säästötoimenpiteen opetuspuolelle. Olisiko tämä toimenpide mahdollista?

Seinäjoen internet sivuilla mainitaan kestävä kehitys, jota pyritään edistämään Seinäjoen kaupungilla aktiivisesti. Kestävän kehityksen päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Tämä tarkoittaa, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa. Jos Ylistarosta lakkautetaan kouluja, tarkoittaa se pidempiä matkoja oppilaille, jolloin matkat kuljetaan koulukyydityksellä. Koulukyyditys tuottaa päästöjä. Jos koulut ovat lähellä, voivat oppilaat kulkea itse koululle, joka on kestävä kehityksen mukaista toimintaa. Kestävässä kehityksessä on mainittu lapsiystävällinen kunta. Miten kunta voi olla lapsiystävällinen, jos se lakkauttaa kouluja alueilla, jossa kouluverkko on jo ennestään harva? Ja miten lapsiystävällistä on kasvattaa lapsien koulumatkoja ja pidentää heidän käyttämää aikaansa koulumatkoihin? Miten lapsiystävällistä on lakkauttaa koulu, jolle ei löydy samanlaista korvaavaa ympäristöä mistään muualta? Miten lapsiystävällistä on rikkoa eheä 1-6 -luokkien koulupolku ja siirtää 5-6 -luokkalaiset yläkoululaisten kanssa samaan paikkaan?

Seinäjoella on perusopetuksessa kestävä kehityksen ohjelma eli KÄRPPÄ (viite 6). KÄRPPÄ ohjelmassa kerrotaan: *"Seinäjoen kaupungilla on oma Ekoviisas Seinäjoki -ohjelma, joka sisältää kaupungin kestävyys- ja ympäristötavoitteet. KÄRPPÄ-ohjelma on luonteva osa Ekoviisas Seinäjoki -ohjelmaa, sillä molemmilla on yhteneviä tavoitteita. Näitä ovat mm. ilmasto- ystävällinen kouluruoka, energiankulutuksen vähentäminen, vähäpäästöiset koulumatkat, materiaalien kierrättäminen ja aktiiviseksi kuntalaiseksi kasvaminen."* Jos koululaisten matkoja pidennetään, toimii se vastoin vähäpäästöisten koulumatkojen tavoitetta.

Ilkka-Pohjalaisen haastattelussa 25.8.2025 Seinäjoen kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Pasi Kivisaari** kertoo, että viiden vuoden päästä on arviolta tuhat peruskoululaista vähemmän, kuin tällä hetkellä. Ilkka-Pohjalaisen uutisessa *"Seinäjoki kohentaa tulostaan"* 11.10.2025 kerrotaan sen sijaan, että *"Seinäjoen asukasluku on kasvanut tasaisesti jo vuodesta 1960. Kuluvan vuoden elokuun lopussa asukkaita on 66908, ja ennusteen mukaan kasvu jatkuu noin yhden prosentin vuosivauhdilla."* Tuntuu erittäin ristiriitaiselta lukea uutisointia. Toisaalla kerrotaan, että peruskoululaiset vähenevät ja toisaalla kerrotaan, että Seinäjoen asukasluku kasvaa tasaisesti joka vuosi. Kohdistuuko kaikki kasvu oikeasti vain yli 17-vuotiaisiin? Eikö yksikään Seinäjoelle muuttaja ole lapsiperhe? Olemme saaneet myös lukea samasta uutisesta (*"Seinäjoki kohentaa tulostaan"* 11.10.2025), että *"Kasperin palvelutalon peruskorjaus- ja laajennustöille kaupunki varaa ensi vuodelle 5,7 miljoonaa euroa, kun koko hankkeen kustannukset ovat noin 20 miljoonaa euroa, summaa Seinäjoen kaupungin rahoitusjohtaja **Mika Itänen**. Kyse on Lintuviidan koulun ja Linnunradan päiväkodin muodostamasta kokonaisuudesta, josta päiväkotitoimi on valmistunut vuonna 2024. Nyt on koulun rakentamistöiden vuoro."* *"Toinen iso investointikohde on Hyllykallion päiväkodin peruskorjaus ja laajennus, ja näille töille kaupunki varaa ensi vuodelle 5.3 miljoonaa euroa. Kustannusarvio on kaikkiaan reilut kahdeksan miljoonaa euroa. Kolmas isohko investointi on Alakylän koulun laajennus. Koko kustannusarvio on kuusi miljoonaa euroa, josta ensi vuoden osuus on 2.0 miljoonaa euroa, kertoo Itänen."*

Tuntuu todella ristiriitaiselta, että kantakaupungissa laajennetaan päiväkoteja ja kouluja, kun samaan aikaan puhutaan peruskoululaisten vähenemisestä tuhannella viiden vuoden päässä. Kuulostaa erittäin lyhytjänteiseltä päätöksenteolta, kun investointi puolella toteutetaan asioita miljoonilla ja opetuspuolella

puhutaan samaan aika toista. Ylistaron alueella on vähän oppilaita verrattuna kantakaupungin alueeseen, joten suurin oppilaiden vähentyminen, jos se ylipäättään tapahtuu, koskee nimenomaan kantakaupunkia ja sen lähiympäristöä. Harvaan asutuilla alueilla ei suuria oppilasmäärien pudotuksia voida nähdä. Olisi järkevää säästää sieltä, jossa oppilasmäärän pudotusta oletetaan tapahtuvan eniten. Missä päin Seinäjokea oletettu suurin oppilasmäärän pudotus tapahtuu?

Paljonko iltapäivätoiminta maksaa Seinäjoelle? Miksi kaikilla Seinäjoen kantakaupungin alueen kouluissa on iltapäivätoiminta pois lukien Toukolanpuiston koulu? Voisiko iltapäivätoimintaa yhdistää Seinäjoen kantakaupungissa tiettyihin kouluihin ja sillä tavalla saada säästöjä? Tai jos rahasta on erittäin tiukkaa, pohtia jopa iltapäivätoiminnan lopettamista jokaisesta koulusta tasa-arvoon vedoten. Eli mitkä ovat olleet perusteet, kun osassa kouluja iltapäivätoimintaa ei ole ja osassa sitä on? Ylistarossa iltapäivätoimintaa ei ole Aseman koulussa eikä Topparlan koulussa. Iltapäivätoimintaa ei ole myöskään Peräseinäjoen alueen kouluissa eli Alaviitalan koulussa ja Toivolanrannan koulussa. Keski-Nurmon koulusta sekä Kouran koulusta puuttuu myös iltapäivätoiminta. Seinäjoen kaupunki ei kohtelee tasapuolisesti kaikkia kouluja ja varsinkaan alueellisesti tarkasteltuna iltapäivätoiminnan järjestämistä puuttuu Ylistaron, Peräseinäjoen ja Nurmon kouluista, vaikuttaa todella epätasa-arvoiselta toiminnalta, kun kantakaupungin alueella toimiviin kouluihin toimintaa voidaan järjestää. Voiko iltapäivätoiminnan maksuja korottaa ja saada sitä kautta enemmän tuloja kattamaan kustannuksia?

Kun lukee läpi Seinäjoen internetsivuilta Seinäjoen peruskoulujen ja lukiodien yhteystietoja, näkee sen, kuinka eri kouluilla työskentelee hyvin eri määrä väkeä. Osassa kouluissa on oma rehtori, vararehtori, erityisopettajia ja jopa iltapäivätoiminnanohjaajia tai koulunkäynnin- ja iltapäivätoiminnanohjaaja nimikkeellä työskenteleviä. Sen sijaan että tehdään rakenteellista sopeutusohjelmaa eli palveluiden supistamista, niin tulisiko koulujen opettajat, ohjaajat ja kaikki muu henkilökunta käydä läpi ja katsoa olisiko Seinäjoen kantakaupungin alueella varaa yhdistää eri koulujen kesken henkilökuntaa? Aseman koulun henkilökunta on ajettu niin vähiin, että jos samanlainen säästötoimenpide toteutettaisiin muuallekin, saataisiin siitä hurjat säästöt. Kirja-Matin koulusta kuulee palautetta, ettei siellä henkilökunnan aika riitä huomioimaan kaikkia käsityötunneilla, vanhempainvartteihin ei ole aikaa eikä joulujuhlan järjestämiseen. Paljonko säästöjä tulisi, jos kantakaupungin alueella vietäisiin lähemmäs olevilta kouluilta pois esimerkiksi oma rehtori ja iltapäivätoiminnan ohjaajat? Tätä emme kyllä haluaisi, sillä emme halua kadehtia muilta pois asioita, mutta tämä on herättelynä, että Ylistarossa on kouluja, jotka ovat olemassa todella pienellä henkilökunnalla.

Mieluiten näkisimme, että Seinäjoen kouluihin ei kosketa vaan säästöt otetaan jostain muualta kuin puolustuskyvyttömiltä lapsilta, jotka ovat tulevia veronmaksajia ja jotka kertovat eteenpäin kokemuksensa Seinäjoesta. On ikävää lukea Seinäjoen internetsivuilta ajankohtaisosiosta Hyllykallion päiväkodin ja koulun peruskorjauksen ja laajennoksen yhteydessä toteutettavaan taideteokseen riittävän rahaa 60 000 euroa. Tämä taideteos ilahduttaa vain kyseisessä kiinteistössä kävijöitä ja tuntuu hämmäntävältä, että Seinäjoella on asioita, joihin rahaa riittää ilman kriittistä tarkastelua. Toivomme että Seinäjoella säästöihin tulevat mukaan kaikki osa-alueet. Ihmettelemme miksei investointipuolelta ja kiinteistöpuolelta tunnu löytyvän samanlaista rakenteellista säästöpainetta?

Yhteenveto

Ylistaron lukion, Aseman koulun ja Topparlan koulun mahdollisissa lakkautuksissa pitää huomioida laajasti eri näkökulmat huomioiden eri osa-alueet niin laskennallisesti kuin myös epäsuorasti koituvat kustannukset

pitkällä aikavälillä. Vertailua koulujen säilyttämisen ja lakkauttamisen aiheuttamiin todellisiin kuluihin pitää tehdä. Päätöksen teon jälkeen pitää seurata kustannusvaikutuksia, jotta nähdään, miten säästöt lopulta toteutuivat. Epäsuoria kustannuksia ovat muun muassa alenevat verotulot, valtiolta saatavien avustusten väheneminen, rakentamiskustannukset, mahdollisesti kasvavat erityisluokka tarpeet ja lasten hyvinvoinnin laskeminen. Lapsinäkökulma eli lapsivaikutusten arviointi tulee tehdä kokonaisvaltaisesti.

Koulutustaso laskee, jos Ylistarosta ei hakeuduta lukioon. Jos Ylistaron lukio lopetetaan, kasvavat lukiolaisten koulumatkojen pituus, opettajien määrä mahdollisesti kasvaa Ylistaron lukion lopetuksen jälkeen yläkoulussa sekä Seinäjoen muissa lukioissa. Ylistarolaiset siirtyvät mahdollisesti Isonkyrön lukioon, jolloin Isonkyrön kunta saa lukiolaisista rahat, ei Seinäjoki.

Ylistaron alueen palvelut pitää huomioida. Ylistaron lukion, Aseman koulun ja Topparlan koulun mahdollinen lakkautus vähentää Ylistaron alueen lähipalveluita eli kyse on palveluiden supistamisesta. Kun lähipalveluita ei ole, ei alueelle hakeudu uusia asukkaita eli veronmaksajia sekä myös vanhat veronmaksajat saattavat muuttaa viereisiin kuntiin, joka tarkoittaa verotulojen menetystä pitkällä aikavälillä Seinäjoella. Elinvoiman rapauttaminen ei ole hyvä lääke Seinäjoen talouden tasapainottamiseksi.

Rakenteellisessa sopeutus- ja tasapainotus ohjelmassa lopputuloksena pitäisi nähdä elinvoimainen, vetovoimainen ja yhteistyökykyinen kunta, joka linjaa itse "koulutiensä". Tällöin on mahdollista markkinoida maaseudun asumismahdollisuuksia. Tutkimuksen mukaan noin yli miljoona aikuista, 44 prosenttia, on joko suunnitellut muuttoa maalle tai haluaisi muuttaa sinne, vuonna 2023.

Ylistaron alue palveluineen pitää nähdä tärkeänä osana huoltovarmuutta. Kaupungin keskustan ulkopuolella asuvilla voi olla omia vesikaivoja, jätevesijärjestelmiä, he voivat itse kasvattaa ruokaa omassa pihassaan tai pelloillaan tai harrastaa metsästystä, jolloin he ovat huoltovarmuuden kannalta tärkeitä tekijöitä. Nykyään tehdään paljon etätöitä, joka mahdollistaa asukkaiden muuttamisen kantakaupungin ulkopuolisille alueille ja vaikkapa oppilaiden opettamisen etänä.

Jos Kirja-Matin koulu muutetaan 1-4 -luokkien kouluksi, rikotaan pedagogisesti eheä koulupolku. Kirja-Matin koulu on jo nyt täynnä, ahdas ja se vaatii korjausta. Jos Aseman koulu ja Topparlan koulu lakkautettaisiin, tarvitaan mahdollisesti Kirja-Matin koulun laajentamista. Kaikki pitkän aikavälin kustannukset rakentamisesta henkilöstökuluihin pitää huomioida.

Aseman koulu on remontoitu ja siellä on hyvä oppimisympäristö, joka vähentää itsessään kuljetuskustannuksia, kun oppilaita ei kuljeteta hiihtämään ja suunnistamaan. Toiminta on lyhytjänteistä, jos vastikään korjattu koulu lopetetaan ja todetaan tehty investointi turhaksi. Koulu on alun perin rakennettu pieneksi, eli sitä ei liene tarkoitettu koskaan yli 100 oppilaalle. Oppilaaksiottoaluetta ei ole laajennettu. Oppilaaksiottoalueella määritellään koulussa olevien lasten määrä. Jos Aseman koulu lakkautetaan, kasvavat oppilaiden koulumatkat ja koulukuljetusten tarve kasvaa. Aseman koulun yhteyteen kuuluu aktiivinen vanhempainyhdistys sekä kyläyhdistys, joka on toiminnallaan säästänyt paljon Seinäjoen kustannuksia eri osa-alueilla. Jos aktiiviset yhdistykset hiipuvat, tarkoittaa se Seinäjoelle rahanmenoa, kun Seinäjoen pitää kustantaa asioita ilmaisen kökkötyön sijasta, johon se on nyt Ylistaron Asemanseudun kohdalla tottunut. Oppilaat voivat hyvin pienissä kouluissa, kun he kohdataan yksilöinä ja oppilaat voivat tehdä yli ikäluokkien keskenään yhdessä erilaisia asioita.

Topparlan koulu on remontoitu. Toiminta on lyhytjänteistä, jos vastikään korjattu koulu lopetetaan ja todetaan tehty investointi turhaksi. Jos Topparlan koulu lakkautetaan, kasvavat oppilaiden koulumatkat ja koulukuljetusten tarve kasvaa.

Hyvinvointialueen uusi lastensuojeluyksikkö aloittaa toimintansa loppuvuodesta 2025 Ylistarossa, joka lisää oppilaiden määrää Ylistarossa. Kirja-Matin koulu on jo ennestään täynnä ja ahdas, joten Aseman koulua sekä Topparlan koulua tarvitaan Ylistaron alueella.

Koulujen keskittämisestä on haittoja, koulumatkat pitenevät, koulujen rauhattomuus lisääntyy, oppilaiden hyötyliikunta vähenee ja Seinäjoki ei toimi kouluja keskittämällä lapsiystävällisesti. Keskittämisellä kasvatetaan myös koulun ympärille tarvittavaa tilaa sinne pääsemiseksi, eli tarvitaan lisää parkkipaikkoja.

Neuroepätyypillisten lasten opiskelu on helpompaa pienissä kouluissa. Tarkkaavaisuusongelmainen lapsi voi pärjätä pienessä koulussa, jolloin siitä seuraa säästöjä. Ylistaron alueen kouluverkko ei ole laaja ja kattava, joten yksikin koulun lakkautus vaikuttaa merkittävästi alueen kouluverkkoon.

Voisiko säästöjä saada aikaiseksi alentamalla sisäisiä vuokria? Tai käymällä läpi kantakaupungin koulujen toimintoja sekä henkilökuntaa voisiko siellä yhdistää jotain, esimerkiksi iltapäivätoimintaa, opettajia tai rehtoreita?

Vaadimme Seinäjoen veronmaksajina nähtäväksi ja kuultavaksi konkreettisia laskelmia saavutettavista säästöistä sekä vastauksia kysymyksiimme vaikuttamistilaisuuksissa alueilla maaliskuussa 2026.

Vaadimme, että lapsiystävällinen kunta työhön perustuen tulee arvioida lapsivaikutukset kokonaisvaltaisesti.

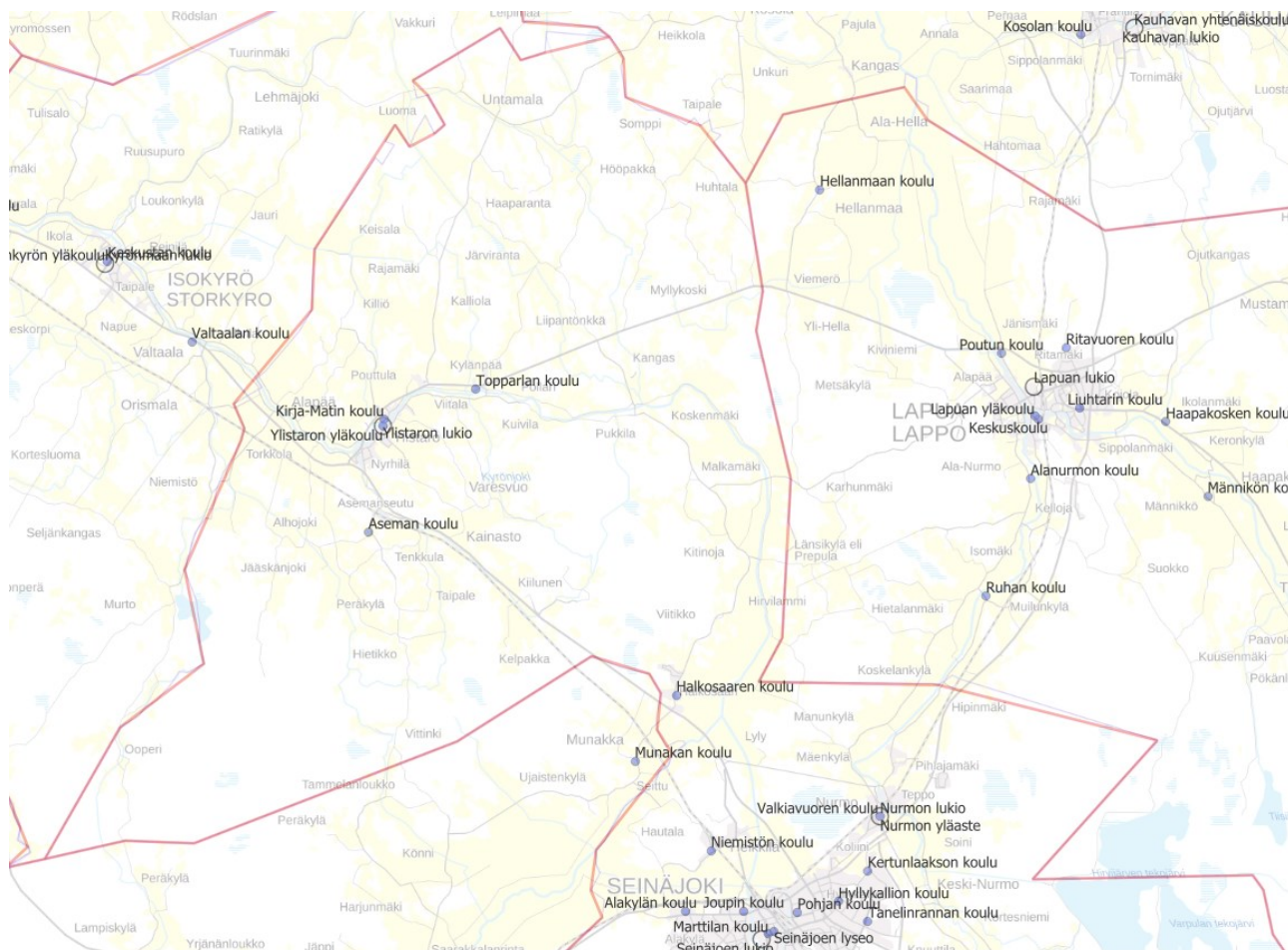
Seinäjoen rakenteellisessa sopeutus- ja tasapainotus ohjelmassa pitää ottaa huomioon myös aiemmin tekemämme kannanotto, joka löytyy diaarinumerolta SJK/740/12.00.01/2023 tai esimerkiksi Asemanseudun Kehittämisyhdistyksen internetsivuilta (viite 7).

Seinäjoen Aseman koulun vanhempainyhdistys Veturit ry

Asemanseudun Kehittämisyhdistys ry

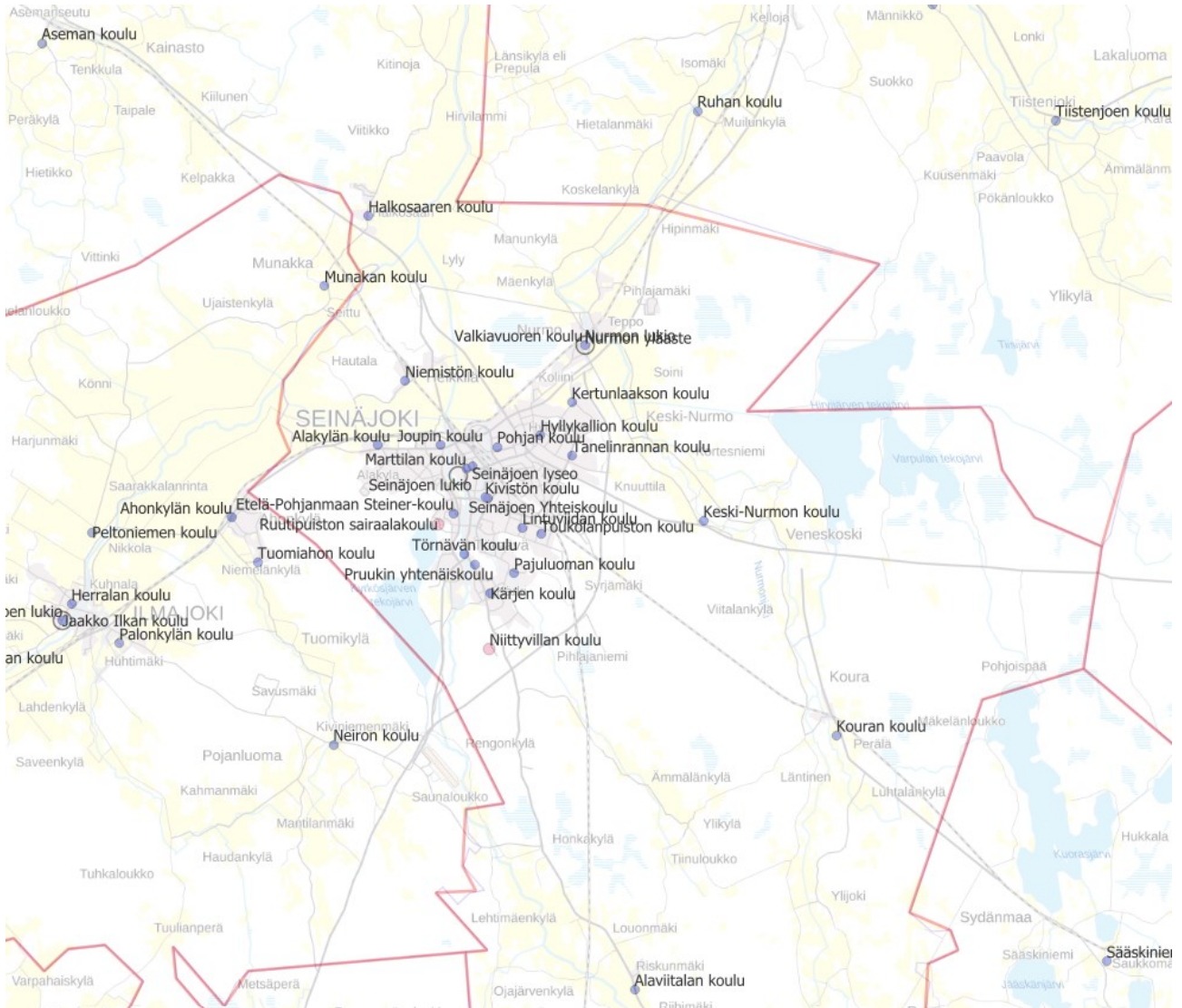
Liitteet:

Liite 1

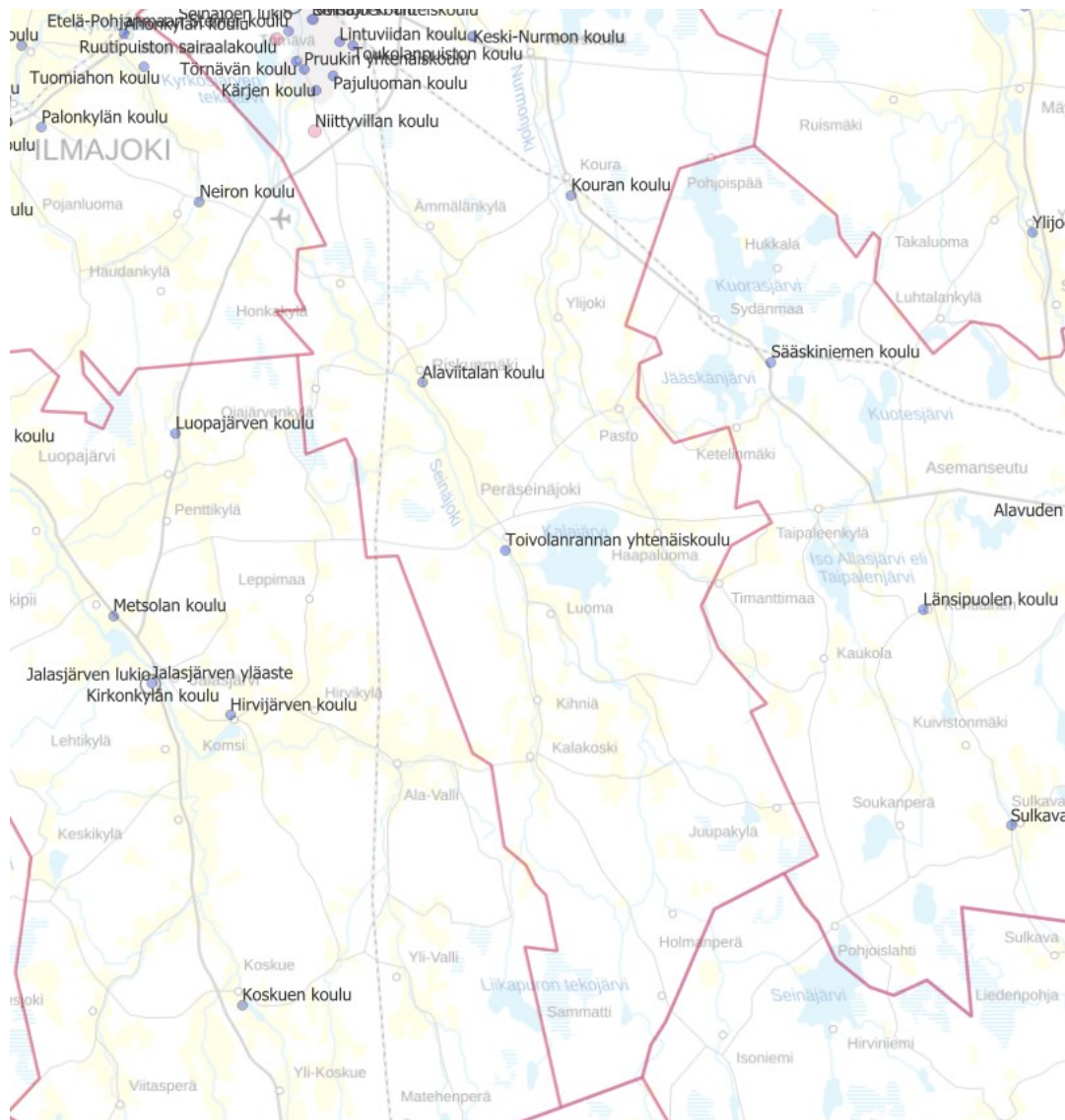
Kuva 1: Seinäjoen pohjoisosassa, eli Ylistarossa, sijaitsevat Aseman koulu, Ylistaron yläkoulu, Ylistaron lukio, Kirja-Matin koulu, Topparlan koulu ja Halkosaaren koulu. Alue on laaja ja Ylistaron pohjois- sekä eteläosasta on pisimmillään 20 kilometrin matka Ylistaron keskusta. Jos Ylistaron lukio, Aseman koulu ja Topparlan koulu lopetettaisiin koulukäytössä, olisi Ylistaron alueella todella vähän kouluja ja oppilaaksiottoalueet olisivat todella suuria.

Liite 2:

Kuva 2: Seinäjoen kantakaupungin alueella viiden kilometrin säteellä on 20 koulua. Koulut sijaitsevat lähellä toisiaan ja kantakaupungin alueen koulujen kattavuus on erittäin hyvä. Alueella toimii myös jopa Steiner koulu. Jos kantakaupungin alueelta lakkautettaisiin koulu, ei sen merkittävyys olisi niin suurta kuin alueella, jossa on jo ennestään harvassa kouluja, kuten Ylistarossa.

Liite 3:

Kuva 3: Seinäjoen eteläosassa koulut ovat hyvin harvassa, niitä on yhteensä vain kolme eli Kouran koulu, Alaviitalan koulu ja Toivolanrannan yhtenäiskoulu. Tällä alueella ei voida puhua lainkaan kattavasta kouluverkosta ja jokainen koulu on tarpeellinen, jotta oppilaiden koulumatkat eivät muodostu kohtuuttoman pitkiksi eikä ajallisesti kohtuuttomaksi lapsille. Jos tältä alueelta lakkautetaan koulu on sen vaikuttavuus erittäin kriittistä tälle alueelle.

Viitteet

Viite 1: Aseman koulun historia: <https://www.ylistaroas.net/portfolio/aseman-koulu/>

Viite 2: Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen uusi lastensuojeluyksikkö Ylistaroon:

<https://www.hyvaep.fi/tiedote/hyvinvointialue-perustaa-ylistaroon-uuden-lastensuojeluyksikon-toiminta-kaynnistyy-loppuvuodesta-2025/>

Viite 3: Mitä lakkautuksesta opimme? Kyläkoulun lakkauttamisen perusteet, prosessi, säästöt ja vaikutukset viimeaikaisessa keskustelussa. Sami Tantarimäki. Turun yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Brahean julkaisuja B:2 Turku 2011. ISSN 1798-8179 (PDF), ISBN 978-951-29-4619-8 (PDF).

Viite 4: Maaseudun Tulevaisuuden, Suomen Kylät ry:n ja MTK:n teettämä kysely 2023 (TNS Kantar Agri haastatteli kyselyyn 1086 suomalaista helmikuun puolivälissä 2023)

<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/ccabad26-5e53-4434-8156-be8799366db0>

Viite 5: Kyläkoulututkija Sami Tantarimäki Turun yliopiston Brahea-keskus.

<https://www.verkkouutiset.fi/a/ts-kylakoulut-kuolevat-vuoteen-2040-mennessa/#0d80ea72>

Viite 6: KÄRPPÄ-ohjelma Seinäjoen perusopetuksen kestävä kehityksen ohjelma

https://www.seinajoki.fi/wp-content/uploads/2023/08/sjk_karppa-hanke_valmis-web.pdf

Viite 7: Kannanotto Seinäjoen kouluverkon rakenteelliseen sopeuttamisohjelmaan 30.7.2025 (Diaarinumero SJK/740/12.00.01/2023)

<https://www.ylistaroas.net/kannanotto-seinajoen-kouluverkon-rakenteelliseen-sopeuttamisohjelmaan/>